

# KMETIJSKI LIST

Glasiło „Samostojne kmetijske stranke za Slovenijo“.

Izhaja vsak četrtek.

Naročnina:

celoletno . . . . . K 12.—  
polletno . . . . . » 6.—  
Posamezna številka . . . . . 90 v



Kmet, pomagaj si sam,  
in svoje stališče v državi  
uravnaj si sam!



Inserati:

1 mm inseratnega stolpiča stane za:  
malo oglase . . . . . K —40  
uradne razglase . . . . . » —80  
reklame . . . . . » 1.—

Uredništvo in upravnštvo lista je v Ljubljani v bivši Mahrovi trgovski šoli pred „Mestnim domom“.

## „Duhovska“ ali „Kmečka zveza“?

Dne 20. februarja t.l. sem bil med drugimi tudi jaz povabljen na glavno zborovanje krivo imenovane „Kmečke zveze za Štajersko“. Vabljeni so bili kmetje tudi po časopisih. Slednjič sem šel zraven, ker sem se hotel res seznaniti s štajerskimi kmeti, a to mi ni bilo dano. Ko sem prišel na zborovanje, sem kar obstal, ker je bilo tam dvanajst udeležencev, med temi osem duhovnov. In to naj bi bila „Kmečka zveza“? Poleg osmih duhovnov so bili en doktor, en uradnik in dva kmeta. Z enim teh sem govoril, kaj on misli o stvari. Odgovoril mi je, da je prišel k njemu domači gospod župnik ter ga nagnal k tej kmečki, po resnici rečeno, duhovski konferenci.

Za predsednika je bil izvoljen mestni duhoven dr. Hohnjec, za organizatorja levega dravskega brega je bil izvoljen župnik Vračko, organizatorjem desnega brega pa dr. Leskovar. Tako je bila stvorjena podlaga tej ne kmečki, ampak duhovsko-doktorski „Zvezi“ in izvoljen glavni odbor brez vsaj enega kmeta.

Kaj ta „Nekmečka zveza“ zna, je pokazal organizator župnik Vračko na prvem svojem shodu v Jarenini. Povedal je, da bo ob volitvah hud boj, ker bodo povsod nastopili liberalci in socialisti. Kot glavno in edino potrebo v novi državi je označil združitev kmeta v obrambo vere. Nastal bo hud kulturni boj, nevarnost bo, da bodo metali križ iz šole in delali za razporoko. Povedal je tudi, da njih stranki in zvezi očitajo liberalci, da je duhovska, ali to da ni res, ker večino v njej tvorijo kmetje. Ko je to dopovedal, je hotel kar lepo končati in ni maral, da bi še kdo kaj govoril. Jaz sem se vendar vsilil, da mi je dal besedo. Odgovarjal sem, da je to dovolj žalostno, če ne vidi gospod predgovornik nujnejše

potrebe v novi državi kot zanesti stari boj za vero in proti veri. Država, katera še ni urejena in trpi na zunaj in znotraj, rabi vse naše moči za njeno upostavitev in ureditev. In druge potrebe za kmeta? Ako se pravočasno ne pripravljamo, doživimo v nekaj letih težko gospodarsko krizo, ki nas zadavi in vrže zopet v dolgove. Denar kmet zgubi takoj, ko se ga izmenja, cene vinu in živini bodo padale. Vse potrebščine, katere bode kmet rabil, bodo še vedno drage, Zelezo, obleka, obutev. Kmetu bo treba skrbi za gospodarsko bodočnost, za gospodarski obstoj, ne boja za vero in proti veri. Jugoslavija je kmečka država in po kmetu ne bode vera prav nič v nevarnosti. Kmet je že po naravi veren. Vidi temen oblak, ki mu grozi uničiti vse njegovo delo. Obrača se k nebu ter zdihuje, naj bi mu Bog prizanesel ter obvaroval polje in vinograd. Glede očitka, da je to duhovska stranka in zveza sem rekel: „Naj se gospodje dobro zavedajo, da „Kmečka zveza“, katero so oni ustanovili, ni nič samostojnega, nego je le veja njih „Slovenske ljudske stranke“. Pri ljudski stranki so v vodstvu v glavnem duhovni in doktorji. To vejo „Kmečko zvezo“, katero so hoteli dati kmetom, so pa tudi sami obdržali, torej tudi tukaj nima kmet nič govoriti. Potem se še gospoda čudite očitkom, da je vse skupaj le duhovska stranka in zveza! Kmeta hočete imeti le za število“. Hudo užaljen je gospod župnik ugovarjal, češ: Ne mislite, da ste na Goriškem. Tu ni ljudstvo tako razsodno, da bi se znalo samo voditi. In mi duhovni, ki smo toliko dobrega storili tu ob meji za narod in trpeli, bi naj zdaj šli po načelu: „zamorec tvojo dolžnost si storil, zdaj idi“. Odgovarjal sem zopet: „Sem šele tretje leto tukaj, pa poznam ljudi. Dovolj jih je, ki bi znali sebe voditi tudi politično, le vsak se boji

kaj začeti, ker tega vi ne dovolite. Glede vašega dosedanjega dela za narod, pa kar ste dobrega storili, vas bo slavila zgodovina, dokler bo narod obstojal. Zaradi dosedanjega dela pa nimate nikakega privilegija, da bi morali imeti le vi oblast nad ljudstvom in da vam moramo pustiti vse vodstvo v stvareh, v katerih ste pravkar pokazali, da jih ne razumete. Ali če bi jih prav razumeli, se zanje ne brigate, ker vas ne zadevajo! Zatorej bi morali pustiti kmečke zadeve kmetom, ki se le sami na svoje stvari razumejo“.

Gospod župnik kot predsednik in kmečki organizator je nato razjarjen zapustil oder in zborovalce. Kmetje so se začeli k meni obračati in smejeti. Končno sem jih vprašal: „No, prijatelji, povejte, kaka navada je tu. Ali morda ne bi smel duhovnu zunaj na shodu kot politiku ugovarjati? Morda naj bo to zabranjeno kakor v cerkvi, kjer se smatra vsaka beseda neduhovnika za motenje vere“? Kmetje so se dalje smejali in se razšli. Zunaj na cesti pa nas je gospod kaplan spravljal skupaj, da sestavi odbor, ter mi rekel: „Saj niste govorili nič slabega, sestavimo odbor“! Jaz sem odgovoril: „Če nam imate še kaj povedati, pojdite z nami v gostilno“! V gostilni nas je dalje miril ter sestavljal odbor. Jaz sem mu rekel: „Mene pustite lepo pri miru. Vi rabite v odboru ljudi, kateri bi ponižno molčali in bi vi delali z njimi, kar bi hoteli. Jaz pa, kakor vidite, nisem eden tistih“. Končno sem se pustil vendar vpisati. Ko sem pa zvedel, da se je ustanovila v Ljubljani „Samostojna kmetijska stranka“, sem se tej pridružil, kar je vendar dolžnost vsakega kmeta. Najprej sem poizvedel, če je stranka res pristno kmetijska in ne kak privesek liberalne stranke, kakor se jej je očitalo. Zvedel sem, da je dalo iniciativo za stranko društvo absolventov kmetijskih šol. To so sami

## 47 mesecev

### pod tace ruskega medveda.

Piše Babičev Jože.

Do večera smo bili gotovi za odhod in odšli smo na kolodvor po drugi poti in ne po oni, po kateri smo prišli. Vodili so nas baje bolj po predmestjih. Opazil sem, da zavzema mesto silno velik prostor, ker videl sem vzvišenosti, ki jih hribe ne smem imenovati, in zopet neke dolinam podobne udrtine. Kijev sam na sebi predstavlja nekako zastarelo trdnjavo, ki bi se pa današnjemu orožju ne mogla dolgo ustavljati.

Raznašale so se govorice, da nas Slovane — odpravili so res edinole Slovane — odpošljejo nekam v bližino Moskve, Madžare in Nemce pa v Sibirijo. V tem času je imel pred Sibirijo vsakdo velik strah, kajti predstavljali smo si jo kot gozdnat, močviren, nezdrav kraj, kjer vlada tak mraz, da udje človeku odpadejo in da tam ni drugega živeža kot v najboljšem slučaju le meso zveri. Nikdo si ni tja želel.

Proti polnoči dne 30. oktobra nas je odpeljal vlak s kijevske postaje proti severovzhodu. Kmalu smo zagledali široko vodo, preko katere vodi visok železen most; to je bila reka Dnjeper, ki priteka od Smolenska in se vali skozi Jekaterinoslav proti Herzonu v Črno morje. Objela nas je črna jesenska noč, luči po postajah so zginile, vlak je drdral enakomerno naprej

in naprej, govorjenje v vagonih je prestalo, ker je moštvo v vagonih pospalo.

Ko se je zopet zdanilo, sem sedel k linici vagona in ogledoval radoveden široko rusko zemljo. Vse mi je bilo novo. Tu so vozili mušiki na kratkih vozičkih sladkorno peso k tvornicam in železniškim postajam. Vozovi so samo enovprežni, en voznik vodi dva ali tri povozke. Pesa je drobna, prav mala. Konjska uprega je boljša kot ona pri galiških kmetih, kjer obstoji samo iz jermenov (dostikrat celo cunj); tu pa ima vsak konj komat, uprežen je v ojnice, čez vrat pa ima nekak lesen obroč, „dugo“ imenovan, s katerim je pritrjen komat k ojnicam. Tam peljejo zopet 15 do 20 voz ali pa še več žita drug za drugim v žitno skladišče, ki se nahaja na postaji (štanciji). Zopet drugod orjejo jesensko praho na široki njivi, ki jo komaj pregledaš, s 4 ali 5 plugi, v katerega vsakem je upreženih par velikih volov. Vmes naletuje po malem droben sneg. Vrstijo se velikanske njive, posejane s pšenico in z ržjo. „Lukamatija“ sopiha naprej in naprej po ravni železni cesti. Ovinkov, kot smo jih vajeni pri nas, tam ni, tudi hribov ne, le valovita, kot morská gladina neizmerna ravan se širi pred teboj. Gozdov po tej krajini ni veliko, vasi so redke, a po številu hiš velike; hiše so, da Bog ne daj; lesena podrtija, krita s slamo, mesto hleva stoji zabitih v zemljo nekaj kolov, okrog teh razmetane nekaj slame. Kmečki domovi so povsod zelo slabi; sem in tja se vidi na samem kak večji dvor, za silo, slabo zi-

dan, pokrit z rdeče barvano pločevino (plehom). To so dvori veleposesnikov, dvorjanov, takozvani „hutorji“. Počasi se je začelo mračiti. Sedaj vojaki, ki nas spremljajo, ne sede v naših vagonih, ampak smo sami; stražniki imajo namreč vozove zase. Vsakemu stražniku je odkazan vagon, katerega nadzira, in vsak stražnik nazonanja moštvo, kako se mora obnašati, in na postajah, kjer je pripravljen obed, pelje moštvo k jedi.

Ob dvanajstih ponoči smo obstali na večji, lepo razsvetljeni postaji mesta Kursk. Tu sta imela biti „obed“ in „južina“ obenem. Ruska vojna uprava ima po večjih mestih ali živahnih železniških križiščih obsirna, nalašč za vojaštvo postavljena lastna poslopja z velikanskimi dvoranami, kjer obenem obeduje tisoč do dvatisoč ljudi. To so takoimenovani „vojaški punkti“, ki skrbe, da dobiva na vojaške vaje ali sedaj na vojno vozeče se vojaštvo vsak dan vsaj enkrat kuhano hrano. Čaj si pa zopet poljubno lahko vsak sam napravi na vsaki postaji, ker so kotli vroče vode vedno na razpolago. Kruh, sladkor in čaj je mogoče tudi po vseh postajah kupiti za male novce. Tačas je stala n. pr. francoska buljka (primeroma velika štruca kruha) 5 kopejk, funt sladkorja 16 kopejk, ena osminka funta čaja 8 do 10 kopejk; klobase, meso, ribe, kuretina so povsod na prodaj in poljubni množini. Tudi vlaki stoje na vsaki postaji primeroma dolgo, da lahko izstopiš in nakupiš, kar želiš, brez skrbi, da vlak odpelje in ga zamudiš.

kmetje z dežele, ki so hodili v kmetijsko šolo. Vsi so na deželi, samostojni kmetje, le društveni sedež je v Ljubljani. Prepričal sem se, da nihče izmed ustanovnikov ne pozna osebno drja. Zerkava, o katerem so poročali časniki duhovske stranke, da je ustanovil našo stranko. To sem napisal za tiste kmete, ki bi mogoče še verjeli, da res obstoja na Štajerskem kakšna „Kmečka zveza“. Vsi naj vedo, da poleg naše „Samostojne kmetijske stranke“ obstoja le „Duhovsko-doktorska zveza“, kjer ima biti kmet le glasovalec ob volitvah, drugje pa nima nič govoriti ali veljati. Vidi se to že iz tega, da so v Beogradu obdržali duhovna drja. Hohnjeca, ki naj zastopa kmete, kmeta Roškarja pa so poslali domov. Pa tudi, če je tam kak kmet, je postavljen le po njih milosti in ne more samostojno nič doseči. Radi napadov na mojo osebo vedite kmetje, da dokler sem bil z njimi, sem bil najboljši človek. Le vprašajte Jareninčarje. Bil sem v vsakem oziru vzor človeka. Zagrešil pa zdaj nisem drugega, kakor da nočem njim slepo služiti ter hočem delati za gospodarsko in politično samostojnost kmeta s kranjskimi in štajerskimi kmeti.

Ivan Mermolja.

### Naši shodi ob Sotli (hrvaški meji).

V Dobovi je bil dne 15. avgusta shod ob udeležbi nad 400 kmetov in kmetic iz Dobove in okolice. Shod je uspel lepo, kakor je bilo pričakovati. Vsi zborovalci so bili navdušeni za lastno organizacijo. Shod je otvoril član vodstva „Samostojne kmetijske stranke“, župan Urek iz Globokega. Za predsednika je bil izvoljen domači župan Cetin. Nastopili so kot govorniki župan Urek, Drogenik in Mermolja. Slednji je predočil na kratko zgodovino našega kmetijskega naroda od tedaj, ko je narod še svobodno volil svoje kneze in si sam dajal postave. Omenjal je narodovo sužnost pod tujo graščinsko gospodo in kmečke upore z orožjem proti tlačiteljem. Posebno se je spominjal upora iz leta 1573., ko so v Posavju slovenski in hrvaški kmetje zbirali veliko vojsko proti graščakom, dalje stoinstoletnega zatiranja svobode pod oblastjo Habsburgovcev. Danes zbiramo kmetje svojo armado, da izvojujemo boj za svoje pravice in svobodo v novi državi z uma svitlim mečem. Drogenik je obrazložil temeljito sedanji notranji politični in gospodarski položaj naše države. Dokazoval je uničevalno sedanje gospodarstvo in označil za nesposobno in strahopetno deželno vladno, ki je iz strahu pred socialnimi demokrati zlezla pod mizo ter se slepo pokorava njihovemu diktatu. Nimamo še zgrajene države. Za zgradbo je treba trdega dela. Namesto, da bi se več delalo, so iz strahu pred socialisti zmanjšali delovni čas. Osemurni delavnik je vpeljan tudi pri takšnih delih, kjer delo ni težko, tako, da se vzdržuje brezdelje. Mi kmetje moramo trdo delati. Tako naj bi delali vsi! Podpora nezaposlencem se mora takoj odpraviti. Dela je povsod dosti; nezaposlencev ni treba! Župan Urek je razlagal delovanje dosedanjih strank pred vojno, kako so nas cepili ter vzdrževali sovraštvo med nami kmeti. Ta sistem hočejo vzdržati liberalci in klerikalci tudi še za naprej v Jugoslaviji. To mora nehati. Kmetje moramo odpraviti med nami klerikalce in liberalce. Mi hočemo biti kot kmetje vsi edini, živeti hočemo v prijateljstvu in ljubezni. Ne maramo se nazaj ozirati, kdo je bil liberalcec, klerikalcec, šustersčijanec ali štajercijanec. To mora izginiti. Da se rešimo te nadloge, ki jo je povzročilo strankarstvo, smo ustanovili „Samostojno kmetijsko stranko“, v katero spadajo vsi kmetje. Zborovalci so soglasno odobrili ustanovitev stranke ter se izjavili vsi za pristop. Končno so se sprejele resolucije, se vpisali člani in naročniki na strankino glasilo ter se izvolili odbori.

V Kapelah je bil shod istega dne ob dvanajstih. Udeležilo se ga je nad 800 kmetov in kmetic. Govorniki so bili isti kakor v Dobovi. Shod se je završil z istim redom in uspehom ob splošnem navdušenju in odobravanju kakor v Dobovi.

V Pišecah je bil shod dne 17. avgusta ob osmih zjutraj. Govorila sta Urek in Mermolja. Udeležilo se je shoda polno kmetov in kmetic. Uspeh in red isti kakor na shodih z dne 15. avgusta. Zborovalci so se še izrazili, da ne bodo pustili med sebe nikakih zdražbarskih agentov

drugih kmetu nepotrebnih in škodljivih strank, ki hočejo cepiti našo edinost v korist nekmečkih stanov.

Shod v Brežicah, ki se je vršil dne 17. avgusta ob dvanajstih, bi lahko po pravici imenovali kmečki tabor. Udeležilo se ga je nad 1400 kmetov in kmetic. Govorila sta Urek in Mermolja. Določen je bil kot govornik tudi Drogenik, ki pa je bil prej pozvan na Pohorje, kjer so kmetje sami od sebe sklicali shode. Župan Urek je kot izboren in misleč govornik šele na tem shodu pokazal kaj zamore in zna. Tu se je dalo spoznati, koliko in kaj sme stranka od njega pričakovati, posebno še, ker je po starosti komaj v začetni moški dobi (32 let). V svesti si, da ima ves kmečki tabor pred seboj, je z mogočnim glasom brezobzirno ožigosal voditelje liberalne in klerikalne stranke. Rekel je: „Očita se nam, da smo liberalci in da so našo stranko ustanovili liberalni doktorji. Jaz sem vzlic temu, da sem bil v mladosti pri klerikalni stranki in sem tudi zanjo nastopal kot govornik, vendar med ustanovitelji ‚Samostojne kmetijske stranke‘. Naša stranka bo razpisala nagrado 10.000 kron za tistega, ki dokaže, da je bil pri njeni ustanovitvi le en doktor. Zatorej tudi odločno pobijam mnenje liberalnih voditeljev, katerega so izrazili pretekli teden na tajnem sestanku glede naše stranke v Brežicah. Pravijo, da jim je naša kmečka stranka nevhvaležna, češ: ‚Mi smo jo ustanovili, zdaj pa nas zameta in napada in hoče biti brezobzirno samo kmečka, čeravno se ne bo mogla vzdržati brez nas inteligentov.‘ Tako se predrzne govoriti ta liberalna doktorska inteligenca, ki kmeta ne pozna drugače, kakor če ima kaj od njega za sebe pričakovati, to je časti in denarja. Kmetu ne more nič dati, ker ga ne pozna. Študirala je ta gospoda le za sebe in ne za kmeta, zatorej naj kmeta pusti pri miru. Glede inteligence naj bo za nas le brez skrbi. Toliko je že imamo, da se homo znali bolje voditi kakor so nas vodili oni. Inteligenca si hočemo izmed sebe vzgajati, zato bomo ustanavljali po deželi boljše kmetijske šole za naše sinove, ki naj postanejo naša inteligenca, doktorske nam pa ne bo treba. Imamo pa že danes dovolj inteligence tudi v kmetijskih strokovnjakih. Sicer je bil ta liberalni sestanek strogo tajen, tako tajen, da vam morem jaz danes javno govoriti o vseh podrobnostih tajnih dogovorov na sestanku.“ O klerikalcih je povedal, kako besnijo proti nam po svojih časopisih. Ne morejo razumeti, da smemo mi kmetje misliti s svojo glavo in se tudi politično družiti v svoji lastni organizaciji po svoji volji. V začetku so nas napadali, da hočemo razdeliti zemljo kmetov po pet hektarov, potem so nas zmerjali, da smo stranka veleposestnikov in tovarnarjev (če ima kak kmet mlin ali žago), zadnji „Slovenski Gospodar“ pa piše, da smo že stranka graščakov. Tako hitro nas povišujejo! Pričakujemo, da nas prihodnji teden povišajo v stranko ministrov. Sicer pa je ravno nasprotno! V naši stranki in v vodstvu so le srednji in mali kmetje in tudi viničarji. Pogrešamo pa večje in bogate posestnike. Pričakovali smo, da vstopijo v stranko tudi večji posestniki, kakor so nam obljubljali. Zdaj pa se vsi umikajo. Zdi se jim prenikotno se z nami kmetavzarji družiti, zdi se jim častnejše, ostati v družbi liberalne meščanske gospode. Mi pa jim bomo ob volitvah pokazali, koliko sme veljati na deželi tak posestnik, ki hoče podpirati meščansko doktorsko stranko.

Govornik je žel za svoja izvajanja vseobčo pohvalo in odobravanje. Čestitk ni hotelo biti konca. Po zborovanju so se zbrali okoliški župani in drugi inteligentni kmetje, gospodarji in sinovi, da so sprejeli navodila za organizacijo do zadnje kmečke hiše.

Tudi Hrvati vstajajo z nami. Na vseh štirih shodih ob sotelski hrvaški meji so bili navzočni tudi hrvaški kmetje, med njimi dobri govorniki. Dne 17. avgusta so že imeli shode na oni strani Sotle. Shodu v Brežicah so naznanili: „Mi Hrvatje smo pozneje začeli ali bomo na Hrvaškem preje končali kakor vi Slovenci. Neki odlični Hrvat nas je s skrbjo vprašal, kaj je s Kranjci? Ko smo mu povedali, da se vztrajno dela istotako po vsej Sloveniji ter da je sedež stranke v Ljubljani, mu je zasijala radost z obraza ter je navdušeno izjavil, kako vneto hoče sodelovati za kmečko stranko. Določilo se je, sklicati v kratkem v Zagreb voditelje stranke — Hrvate in Slovence. S srbsko kmečko stranko v Bosni

smo že v zvezi kakor tudi z organizatorji v Srbiji. Tako bo armada jugoslovanskega kmeta do prihodnjih volitev organizirana. To bo armada, katera se bo imenovala „Jugoslovanska agrarna stranka“. Ta združena armada bo z lahkoto vrgla današnjo koruptno posadko v Beogradu ter postavila za vodstvo države le odkrite, čiste, značajne moze neomadeževane preteklosti.

### Čitajte vsi!

Naša kmečka stranka se je porodila od kmeta samega, iz ljudstva od spodaj navzgor, to je na popolnoma zdravi podlagi. V vsakem kmetu, ki je mislil s svojo glavo, se je vedno porajala misel, kako bi se otresel nadvlade in kuratele drugih stanov. Težka preizkušnja vojne grozote pa je kmeta izmodrila in ga združila. Danes se oglašajo celi okraji, ko so zvedeli za našo kmečko ustajo in pišejo: „Tudi tu smo tako mislili, sami smo že hoteli začeti, pridružujemo se vam“. Zelja po osamosvojitvi, ki nas je danes združila, je postala trdna, neomahljiva volja. Naši shodi in sestanki kažejo, da niso zreli samo posamezniki, ki so že dolgo sanjali o potrebi združenja vseh kmetov v svoji stranki, ampak da so danes zreli vsi kmetje. Kamor pridemo, povsod od kraja proglašajo svojo polnoletnost. Tako kmetje! Kaj pa gospoda?

Demokratska ali liberalna stranka je proglašala našo stranko za nemogočo, češ: „Ne boste imeli voditeljev in ne denarja“. Ljudska ali klerikalna pa nas je pozdravila z liberalci, kar znači pri našem ljudstvu isto kot brezverci, ker upa, da bo to sredstvo še vedno držalo. Naše odločno in resno gibanje jih je začelo tresti in dramiti. Prvi so se zdramili liberalci. Na shodu v Celju so govorili, da je nastalo neko resno gibanje med kmeti, potem pa so sklepali, da bo treba naši stranki odstopiti nekaj poslancev. Klerikalci so pa zagnali strašen hrup. „Vidite, saj smo trdili, da je kmetijska stranka liberalno orožje“, čeravno gospodje dobro vedo, da od kmetijske stranke ni nihče vedel, kaj bodo sklepali liberalci v Celju in se tudi ni nihče od nas za to brigal, ker gremo mi kakor smo že proglasili — svojo pot in se ne brigamo, kaj sklepajo ali sodijo druge stranke o nas. Ko je „Slovenec“ prvič poročal o naši stranki, se je napravil, kakor da on ne priznava kmetijske stranke. Saj ni potrebno! Oni imajo na papirju 20.000 duš kmečke armade, kaj bi se torej vznemirjali, če se je začelo nekaj kmetavzarjev gibati, ti so že tako liberalni ali celo liberaluški. Ti kmetje morajo biti nekakšne zverine, katere bodo „zvezini“ kmetje pobili, če se kje prikažejo. Tako nekako so sodili gospodje v Ljubljani in v Mariboru. Nekaj dni potem pa so že ubrali druge strune. Mariborski „Slovenski Gospodar“ je hotel kmete zaplankati, da bi ne videli več drugega lista kot samo njega ter „Slovenca“, pa se je čez nekaj dni skesal in ni držal besede, da ga mi nič ne brigamo, in je začel v svoji številki od 1. avgusta tako razsajati nad nami, kakor bi ga imelo biti v onem dnevu konec. Mogoče so zvedeli, da nas kmetje ne pretepajo kakor so ti gospodje želeli, marveč da nas sprejemajo kot brate ter verno sprejemajo tudi naš nauk in se nam od kraja pridružujejo.

Kaj pa versko vprašanje? Če hočemo resno govoriti, priznajmo, da klerikalna gospoda nič huje ne peče, kakor da hoče biti naša stranka tudi na verski podlagi, ker bi nas radi po svoji navadi predstavljali za — brezverce. Trdijo, da smo sprejeli versko točko v program le radi lepšega, da pridobimo več pristašev. Pomislite, dragi kmetje, hudobijo teh ljudi! Kaj pa more kmečki stranki vera škodovati, ker jih tako peče, da hočemo ostati verni, čeravno nečemo biti sužnji njih politične ljudske stranke. Ali je ta stranka potrebna? Stranka, ki proglašja, da hoče za vse delati, je nemogoča, obstoja samo na laži. Kako more delati za uradnika, da bi delal po 2 do 6 ur na dan, za delavca, da bi delal po 8 ur dnevno, ne da bi s tem škodovala kmetu, ki mora delati do 18 ur na dan. Pravi, da je ljudska stranka. Zakaj? Ker ti gospodje rabijo ljudstvo, da jim tvori moč za posvetno čast in slavo. Kakšne vere smo? Judovske ali turške? Tako povprašujejo v onem „Slovencu“ z dne 1. avgusta, češ da nismo povedali v svojem programu, kakšno vero da bomo branili. Kaj ne, dragi tovariši kmetje, ali ni to čudno, da nas povprašuje „Slovenec“ kaj takšnega. Če hočemo

braniti svojo vero, bomo vendar branili krščansko, ne pa turške ali judovske, ker, kolikor je meni znano, noben Slovenec ni niti judovske niti turške vere. Turško vero ali še hujše — poganstvo je uganjal „Slovenec“, ko je do božanstva poveljeval dunajsko „Apostolsko Veličanstvo“.

**Razredni boj.** Očitajo nam ravno v isti številki „Slovenca“, da hočemo razredni boj (to je skrbeti samo za svoje kmečke koristi). To naj bi bilo krivično in nekrščansko! Vprašamo to gospodo, ali ni razredni boj vseh stanov do zadnje pičice že izveden? Samo kmet je ostal še raztresen, da ga je izkoriščal, kdor ga je hotel. Delavci so dosegli s svojim razrednim bojem osemurno delo. Uradniki 2- do 6urno in kaj hočete še več! Kmet gotovo v svojem razrednem boju ne bo zahteval manjši delavnik. Deloval pa bo kmet na to, da se razmere v državi tako uredijo kakor zahtevajo kmečke koristi, in bo s tem skrbel tudi za splošni dobrobit države, skrbel bo, da se država ne bo upravljala le po uradniški volji, ampak po volji in potrebi ljudstva. To pa moremo doseči kmetje le, če smo organizirani v stanovski stranki, kakor so delavci. Torej, če se hočemo mi kmetje sami brigati za svoje stanovske koristi, da si ohranimo svobodni dom, da ne zapademo zopet sužnosti dolgov, kar se pravi biti hlapci na svoji zemlji, je to po mnenju gospode krivično in nekrščansko. **Gospoda, sužnost je nekrščanska** in ker smo in hočemo biti kristjani, nočemo biti sužnji, ne v političnem, ne v gospodarskem oziru. Vi bi to seveda radi imeli, kakor prej v stari Avstriji! Samo predsedali ste. Zapomnite si: ne in ne! Kako nas je zaslužila in kam nas je privedla vaša klečeplaška politika pod dunajskim „Apostolskim Veličanstvom po milosti Božji“, vemo! Danes smo prosti, svobodni in taki kočemo ostati. Gospoda, zapomnite si to: Raje smrt kot zopetno sužnost!

„Slovenski Gospodar“ je prinesel napad na Mermoljo radi shoda v Jarenini, češ da je delal zgago po Goriškem. To je res! Ali zgago je delal gospodi, ne pa kmetu! Le vprašajte kmete iz Goriškega, če se bo kateri pritožil čez njegovo zgago. „Slovenski Gospodar“ zdihuje, da je škoda, ker ni bilo na shodu nikogar, ki bi Mermolji ugovarjal radi njegovih krivih nauk. Zakaj ni poročevalec ugovarjal? Ali je ta „Nihče“? Pa boste že še imeli priliko govoriti, ko bo dovoljeno imeti javne shode. Zahtevamo, da pridet k nam in nam ugovarjate! Bo dosti izpremembe! Ljudstvo bo sodilo, kdo uči krive nauke, vi ali mi. Vi hočete sedaj biti tožniki in sodniki. To pa ne gre. Ljudstvo naj sodi in to ljudstvo je dovolj zrelo, da vas obsodi. Klobasarjenje, da Mermolja agitira za „Štajerca“, je nizkotna vaša hudobija. Naša stranka išče le kmete brez razlike, kaj je kdo preje bil. Skupaj živimo, sosedje smo, vsak dan kot kmetje eden drugega potrebujemo, vi pa hočete, naj bi se vam na ljubo klali in sovražili?! To je vaša politika. Mislite si: „kjer se dva prepirata, tretji molze“, in ta tretji hočete biti vi, gospoda! Kmetje pa to razumemo; pobotali se bomo sami! Mešetarjev ne potrebujemo!

### Našim krajevnim odborom.

Naša stvar krasno napreduje. Vidi se, da se naš kmet povsod zaveda potrebe svoje lastne stanovske politične organizacije, ki se ne sme nagibati k nobeni prejšnjih političnih strank.

Casopisje — Slovenske Ljudske Stranke — nam podtika kar najrazličnejše stvari in nas vsak dan krsti drugače. Enkrat smo liberalci, drugič socialni demokratje, tretjič judje itd., nemčurji in Bog si ga vedi še kaj.

Doma in po okolici prirejte čim največ sestankov. Vsako nedeljo naj bo drugje sestanek. Budite zavest, da se mora kmet osamosvojiti in ne sme poljubljati več biča, s katerim ga gospoda še danes pretepa. Povejte kmetom, da je „Kmečka zveza“ lim, na katerega lovi duhovska gospoda kmeta, ki ga na vsak način hoče še nadalje videti zdihujočega, ponižnega in neumnega v svojih železnih, nekrstjanskih krempljih. Povejte tudi, da ima liberalna gospoda tudi podobno slepilo kot duhovščina, namreč „Kmečki svet“. Ne na limanice „Kmečke zveze“, niti na slepilo „Kmečki svet“ se kmet ne sme ujeti. Saj ve, kako so se ti prijatelji brigali doslej zanj, zavedeti se mora, da pridejo v prihodnosti

zanj temni sužnji dnevi, ako se jerobstva ne otrese in ako si ne bo kmet sam pomagal, združen v svoji „Samostojni kmetijski stranki“.

Povejte kmetom, da v naši stranki ni tako, da bi kmetu ukazovala gospoda, ker je nimamo! Vsaka občina ima svoj krajevni odbor. Krajevni odbori odpošljejo vsak po enega člana — kmeta — v okrajni odbor. Vodstvo stranke je sestavljeno iz samih kmetov, istotako izvrševalni odbor. Volijo jih kmetje na občnih zborih. Strankino vodstvo šteje do 16 kmetov, v izvrševalni odbor se jih voli do 100. Poleg tega pa odpošlja v izvrševalni odbor vsak okrajni odbor po enega kmeta. Pripadnikov drugih stanov se ne sme voliti na odločilna mesta! To ukazuje strankin, od kmetov izdelani „Organizacijski red“. Ker je v vseh odborih — samo kmet — tedaj povsod in vedno tudi — samo kmet — odločuje. Krajevni odbori sklepajo o perečih vprašanih posameznih občin, okrajni odbori pa za one okraje. Svoje sklepe sporočajo strankinemu vodstvu, ki jih, v kolikor to sme, rešuje samo, važnejše zadeve pa se obravnavajo ter rešujejo potom izvrševalnega odbora. Tako kmet od zdolaj navzgor odločuje v svoji stranki sam!

**Vsak krajevni odbor mora skrbeti, da se po vseh sosednjih občinah pravilno ustanovijo krajevni odbori Samostojne kmetijske stranke, kakor je za to delovati dolžan vsak naš član z ozirom na svojo lastno stanovsko korist.**

Ne skrbite, kaj bi govorili na sestankih. Držite se smeri, v kateri je od kmetov pisan „Kmetijski List“, sicer pa itak veste, kaj je govoriti ker na splošno tišči kmeta ena in ista mora po vseh krajih lepe naše domovine. Ne povprašujte se, kdo je boljši govornik! Na naših shodih in sestankih ni potrebno „rožic saditi“, niso potrebni zviti govorniki, ki naj kmeta z lepimi besedami preslepijo. Taki govorniki so potrebni drugim strankam, ki kmeta samo slepijo in ga hočejo še nadalje zasluževati in izkoriščati.

V naši stranki smo samo kmetje, vsi nosimo enake križe, vse nas tarejo enake težave in skrbi, vsi imamo za bodočnost enake želje, enake cilje, otresti se hočemo jerobstva drugih stanov, biti hočemo — sami svoje sreče kovači.

Sirate vaš „Kmetijski List“ in glejte, da ga bo čital vsak kmet. „Na delo pridne roke, pod trdo skalo skriti leže veliki, neznani zakladi!“ to je kmetova politična osamosvojitvev, kmetova svoboda.

V boj za STARO PRAVDO!

(Krajevni odbori, ki še nimajo „Organizacijskega reda“, naj ga zahtevajo.)

### Strankine vesti.

Shodi, oziroma sestanki pristašev „Samostojne kmetijske stranke“ bodo v nedeljo dne 31. t. m.: 1.) v Dramljah po prvi sv. maši, 2.) v Kostonjeh po drugi sv. maši v šoli, 3.) na Ljubčani pri Celju ob treh popoldne in 4.) v Št. Jerneju po prvi sv. maši na vrtu g. Reclja.

Sestanek SKS. v Kranju bo dne 1. septembra ob eni popoldne na vrtu gostilne Mayer. Predmet: Poučni govor ter koristni razgovori in obravnavanja perečih kmetijskih vprašanj.

Smarjeta na Dolenjskem. Tu priredijo somišljeniki „Samostojne kmetijske stranke“ sestanek dne 8. septembra. Vršil se bo po prvi sveti maši. Drugo se objavi pravočasno z lepaki.

### Konjereja.

K tej notici v „Slovenskem Narodu“ z dne 15. avgusta je treba še pripomniti: Nakup plemenskih kobil bi bila dolžnost deželnovladnega oddelka za kmetijstvo, ki bi se pač moral splošno malo bolj pobrigati in delovati za naše kmetijstvo. V Belgradu že občudujejo mrtvilo in brezbriznost tega oddelka, ki slično Lampe-Susteršičevemu režimu deluje. Dela in iniciative premalo! Saj ni čuda, ker so vso kmetijsko učenost vzeli v zakup starejši gospodje; vsi predlogi romajo v koš. Koliko so drugi oddelki že storili v svojih delokrogih, a kmetijski počiva. Same kupščine in enkete, ki smo jih že izza predvojnih časov vajeni, sama mrtva debata! Seveda kupčija z galico in druge stvari so bolj važne in nujne. Trgovsko podjetje „Kmetijska družba“ (med vojno je to postala), se mora ločiti od vladnega oddelka za kmetijstvo, da se zamore

že enkrat tamkaj uprava urediti. Pritegniti je mlade moči in ne jih izganjati po svetu in tolažiti z bodočnostjo. Pravno popolnoma nedopustno je, da imata obe pisarni skupne moči, dasi prideta obe mnogokrat v nasprotje! In še nekaj! Pri vseh poverjeništvih se mlajše moči pritegnejo k delu, se njih nasveti upoštevajo, se jih tudi gmotno na boljše stališče postavlja, a pri kmetijskem pa je tako kakor je poprej bilo. Stare postave pravijo, da se novega ne sme nič upeljati itd. Občni blagor bi moral tako mišljenje popolnoma izključiti. Priglasilo se je kakor pri drugih poverjeništvih precejšnje število upolnih in dela veselih mož in mladeničev, a mnogo so jih odpravili, češ da še niso za delo sposobni, da še ni uprava urejena itd. Na drugi strani pa govore, da ni strokovnih moči na razpolago. Stari so se, kakor dejanja kažejo, izdelali, nimajo več pravih iniciativ, v novo dobo se ne morejo več vživeti! Pripustiti in pritegniti je na vsak način mlade moči, saj imajo ti več volje in veselja do resnega dela v novi domovini na prostranem poljedelskem polju! To ne bo škodovalo niti starim, niti kmetijstvu, za katerega se v novi državi faktično še nič važnega ni storilo! Izgovor, da ni kredita za kmetijski stan, je prazen; zakaj pa drugi resorti delajo in dobijo potrebne kredite? Več dela, manj strankarske in osebne politike, pa bo šlo! Toliko za danes, če bo potreba pokazala, pa kmalu zopet več!

### Dopisi.

(Zibika pri Smarju pri Jelšah.) Tudi v naši fari smo z navdušenjem in veseljem sprejeli vest, da se je ustanovila toliko potrebna „Samostojna kmetijska stranka“. V nedeljo dne 17. avgusta dopoldne smo se zbrali v prav lepem številu na shodu SKS. v Sv. Janžu. Shod se je prav dobro obnesel. Prvič smo slišali iz ust kmečkega govornika besede, ki so šle njemu iz srca in nam v srce. Ker zamore kmetu pomagati edino le kmet, zato naj kmeta zastopa tudi povsodi edino le kmet brez vezanih rok. V zadoščenje za temeljita govornikova izvajanja, ki so se tikala vseh perečih gospodarskopoličnih vprašanj, smo se z malo izjemo vsi naročili na „Kmetijski List“, ki je edini slovenski časopis, ki deluje, ne oziraje se na desno ali levo, za kmetijske koristi. Le vkup, le vkup! Vsi kmetje se združimo le v svoji res samo kmečki stranki in širimo naš list, ki mora biti v vsaki kmečki hiši, ker potem se nam bodočnosti ni bati.

(Slivnica pri Celju.) Velecenjeni gospod urednik! Tudi v naši občini smo se kmetje zbudili in hitimo pod prapor „Samostojne kmetijske stranke“. Takoj, ko smo zaznali za izhajanje našega „Kmetijskega Lista“, se nas je obilo kmetov nanj naročilo, in reči moram, gospod urednik, da se nam je tako prikupil, da ga ne pustimo. Tak list smo že zdavno potrebovali; naše prejšnje stranke, ki so nas trgale med „klerikalce“ in „liberalce“, nam niso nikdar govorile po svojih listih tako odkrito. Hvala vam in krepko naprej! — V nedeljo dne 10. avgusta je sklical naš vrli župan Lesjak shod SKS. k Graseliju pri Sv. Urbanu. Obširni prostori so bili natlačeno polni zavednih kmetov in kmetic iz Slivnice in Sv. Stefana; bilo jih je nad 300. Shodu je predsedoval župan-starosta Čretnik. O strankinih namenih in ciljih in o njeni organizaciji ter perečih gospodarskopoličnih vprašanjih so obširno poročali tovariši Drofenik iz Sv. Jurja, Jarnovič iz Dramelj in Urleb iz Lokanj. Z velikim zanimanjem so sledili zborovalci izvajanjem govornikov ter sklenili, da v slednji kmečko hišo zanesejo idejo kmetske sloge; dali smo tudi slovo liberalizmu in klerikalizmu, ki sta nas samo cepila z namenom, da nas oslabita. „Kmetijski List“ je že zelo razširjen; tudi na zborovanju se je kljub gnječji oglašilo obilo naročnikov, ki so naročnino takoj plačali. Zborovalci so se razšli zadovoljni z željo, da se v vsaki občini priredi tak shod.

(Polhov gradec.) Letos je bila naša občina zaradi vednega deževja silno prizadeta. Gradaščica je trikrat poplavila naše polje. Zito je kazalo še dosti lepo, sedaj pa, ko mlatimo, ne bo menda skoro nič rži. Zrno je tako skupaj padlo, da je podobno kuminu, istotako je ječmen zelo slab, s pšenico je še najbolje. Tudi drugi pri-

delki so kaj skromni. Fižola bo malo. Kar ni uničila voda, je pa toča. Voda je na več krajih najboljšo zemljo z njiv odnesla, drugod pa zopet gramoz nanese. Sedaj pa naj žanjemo in kosimo. Župan si je vso škodo ogledal in jo popisal ter poslal na merodajno mesto prošnjo za vsaj nekoliko olajšanje pri davkih. Za prodaj tako nič ne bo, kupiti pa itak ne moremo. Sedaj imamo že nekaj dni lepo vreme in vsaj nekoliko upanja, da se naši pridelki še kolikor toliko opomorejo, zato smo iz hvaležnosti Bogu zbrali za dve sveti maši, da nam On ohrani še toplo vreme, da bi mogli vsaj suho mlatiti in otavo pospraviti.

### Gospodarstvo.

(Vinarski in kletarski referat) za Slovenijo je poverjen vinarskemu nadzorniku Fr. Matjašiču. Prideljen je poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani. Za slovensko Štajersko se ustanovi samostojno kletarsko nadzorništvo v Mariboru. Na to mesto je določen vinarski nadzornik Jos. Zabavnik. Kletarsko nadzorstveno službo za Kranjsko in Koroško pa bo opravljal dosednji kranjski kletarski nadzornik Fr. Gombač.

(Ekspresne pošiljatve.) Ministrstvo za pošto in brzovjav je odredilo, da se pri vseh naših poštah zopet sprejemajo ekspresne pošiljatve, in sicer tudi v prometu z inozemstvom.

(Nove tovarne sladkorja.) Naše kmetijsko ministrstvo si prizadeva, da bi se letos pridelalo kolikor mogoče obilo pese, ker namerava vlada otvoriti več tovarn sladkorja.

(Avtomobilska zveza Celje-toplice Dobrna): Odhod iz Dobrne ob 6. uri zjutraj, prihod v Celje ob 7. uri zjutraj. Odhod iz Celja ob 14. uri (ob dveh popoldne), prihod na Dobrno ob 15. uri (ob treh popoldne). Cena ene vožnje 20 K.

(Alpinska montanska družba) je zvišala svojo glavnicu od 72 na 90 milijonov kron. Delnice po 200 kron se prodajajo po 500 kron.

### Pouk.

Spanje dojenčkov. Dojenčki posebno v prvih štirih do šestih tednih veliko spe. Zbude se navadno le, kadar so lačni. Ko se jih nasiti, navadno zopet zaspijo, ako pa so nemirni ali ako kričijo, pa je to znamenje, da mali „požerušček“ 'e ni dovolj sit. Še večkrat pa kriči in joka, ako nerodno leži (prava lega je znak, to je na

hrbtu), ako mu je posteljica premočena, ako mu je pretoplo ali pa prehladno. O vzroku se mora skrbna mati prepričati in nedostatek odpraviti. Kadar se otroka napaja, mora biti na suhem, spat naj se ga ne polaga v premočenem perilu. Ako otrok le še joka, mu je zapeti pesmico, ki ga kmalu uspava. Nikdar naj se ne jemlje joka-jočega otroka v naročje, kajti s tem se ga razvadi, in potem uboga mati, ki ga mora po cele noči nositi na rokah! Otrokovemu zdravju silno kvarna in s človeškega stališča neopravičljiva je grda razvada, da se daje dojenčkom med mlekom kuhan — mak ali celo žganje. Tako omoten otrok morda res kmalu zaspi, a to početje je vzrok, da ostanejo taki že v mladosti zastrupljeni otroci več ali manj omoteni in duševno manj vredni za vse življenje. Vsaka mati mora imeti čas za negovanje dojenčka, ako hoče svojemu otroku dobro in ako ne želi, da bi jo otrok kdaj proklinjal. Slovenske matere, na dojenčke premalo pazite! Glejte, da bo odslej bolje!

\*\*\*

Ako konja oprema ožuli, mu izpiraj rane z arniko, katero imaš namočeno v žganju ali v špiritu. Na četrt litra vode kani 10 do 20 kapljic te tekočine. Rano izpiraj po večkrat na dan. Ako je le mogoče, rano obveži, da ne pride vanjo prah in druga nesnaga. Celila se bo zato toliko rajše in gotovejše. Za razkuževanje ran se uspešno rabi liziform, formalin, karbol, kreolin ali lizol, ki ga je dobiti v drogeriji. Najprikladnejši je liziform, ker ni tako nevaren kot nekatera druga razkuževalna sredstva in je raba tega najbolj enostavna.

### Politične vesti.

(Nova vlada bo najbrž morala odstopiti,) tako poroča „Slovenec“.

(Zakon o ljubljanskem vseučilišču) je potrjen. Ustanovi se pet fakultet.

(Vojni ujetniki,) ki se še vedno nahajajo v Italiji in so državljani Jugoslavije, bodo takoj izpuščeni in jim je povratek v domovino dovoljen.

(Demobilizacija) tretjega poziva in dveh razredov drugega poziva se izvede v kratkem.

(Prisilno posojilo) mislijo razpisati v Italiji. Pričakujejo mnogo uspehov.

(Italijanska misija) je zapustila Ljubljano. V nedeljo dne 24. t. m. že ni več poslovala.

(Nadvojvoda Jožef,) predstavitelj vrhovne državne oblasti na Ogrskem, se je baje odpoval politični moči.

(Promet na Donavi je zopet vzpostavljen.) Odstranjene so vse mine, ki jih je položila boljševiška Ogrska.

(Spor med Severoameriškimi državami in Mehiko) se poostruje. Morda pride do zasedbe Mehike po četah Združenih držav. Vesti ameriških listov so pa seveda še zelo nejasne.

(Uredba o prepovedi odsvojitve in obremenitve veleposestev) je izšla v Uradnem listu št. 137. Dobiti jo je pri upravnistvu Uradnega lista v Ljubljani.

### Razne vesti.

(Trgovskih zasebnih šol in tečajev) menda v bodočem šolskem letu ne bo, ker imajo vsled tozadevne vladne naredbe prenehati.

(Podpora za brezposelne) dobiva v Evropi, kakor poročajo angleški listi — okoli 15 milijonov družin.

(Uvoz strokovnih in znanstvenih listov) v Jugoslavijo je zopet dovoljen.

(Ljudske univerze) po vzorcu podobnih ameriških zavodov se bodo ustanovile tudi v Jugoslaviji. Njih namen je širiti splošno izobrazbo med ljudstvom.

(V Slovenjgradcu) je otvoril „Hotel Beograd“ (prej „Sandwirt“) narodnjak gospod Andrej Oset, ki je bil na Koroškem v Tolstem vrhu ob priliki, ko so Nemci zasedli Koroško, popolnoma opljen in uničen. V hotelu je tudi kavarna. Na razpolago so sobe za tujce in vozniki. Vsem bližnjim in daljnjim Slovencem ter potnikom novo urejeno podjetje najbolje priporočamo. Gospod Oset bo imel v hotelu tudi mesarijo, trgovino z vinom ter bo prodajal najboljša nova in stara bela vina ter pristna črna dalmatinska vina na drobno in na debelo.

### Listnica uredništva.

Vsem sotrudnikom našega lista sporočamo, da smo zaradi pomanjkanja prostora morali marsikaj odložiti za pozneje. Vse pride na vrsto. Podpirajte pa tudi naše delo zunaj z besedo, razložite ljudstvu, za kaj se gre. Skrbite, da se v vsaki občini ustanovi krajevni odbor naše stranke.

### Mali oglasi.

## Kmetje!

Ako imate kaj na prodaj, ako hočete kaj kupiti, ali česa iščete, priobčujte v našem listu. Velikost pričujočega poziva stane za »Male oglase« 12 K, polovica tega prostora 6 K. Najmanjši oglas 4 K. Denar pošiljajte naprej!

### Kupi se takoj

## manjše posestvo

s prijazno lego blizu železnice v ljubljanski okolici, na Gorenjskem ali Dolenjskem. Hiša in gospodarsko poslopje morata biti v dobrem stanju.

Ponudbe pod »Prijazno posestvo« se prosijo na Aaončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

**Gostilna Večje posestvo**  
ob državni cesti, eno uro oddaljena od Velikovca, se takoj odda pod ugodnimi pogoji na račun ali v najem. Pojasnila daje V. Jug v Velikovcu.

**Priporoča se tvrdka Josip Petelinc v Ljubljani**  
na Sv. Petra nasipu št. 7.

**MLATILNICE**  
za ročni in vrtilni pogon, vratila (gepelne), čistilnice, trijerje, slamoreznice za pogon z roko in s silo, sadne in vinske stiskalnice, sadne mline, brzoparilnike, stiskalnice za seno in druge poljedelske stroje ima vedno v veliki izbiri v zalogi  
**FRANC HITTI v Ljubljani na Sv. Martina cesti št. 2.**  
Edina zaloga poljedelskih strojev iz tvornice Umrath & Comp.

**„IMPEX“**  
importna in eksportna družba z o. z. v Ljubljani.  
Tvrdka „IMPEX“ se peča z vsemi panogami izvozne in uvozne trgovine, preskrbuje domačo industrijo s potrebnimi surovinami in izvažata industrijske proizvode lastne države. Preskrbuje domači trg s kolonialnim blagom ter prevzema vse trgovske transakcije z inozemstvom.  
Kupuje, izdeluje in izvažata vsakovrstne lesne izdelke.  
Za časa prehodne dobe pospešuje družba izmenjavo blaga z inozemstvom, da ščiti domačo valuto.  
Poslovanje na lastni račun in v komisiji. Podružnice in zastopstva na vseh svetovnih tržiščih.

**Odprl sem hotel Beograd**  
(dosedaj Sandwirt) v Slovenjgradcu, kjer se nahajajo gostilna, kavarna, mesarija, prenočišča, kegljišče, krasen vrt, in se dobe vozovi na vse strani. Točil bom vedno najboljša vina in pivo ter kavo. Vsak čas se bodo dobila mrzla in topla jedila. — Imel bom v zalogi vina vseh vrst v sodih in steklenicah ter sadjevec na drobno in debelo za razpošiljanje od 56 litrov naprej.  
Za obilen obisk in naročila se priporoča  
**Andrej Oset**  
Hotel Beograd — Slovenjgradec.

**Krma in Mastin.**  
Ce živina krmo lažje in do zadnjega prebavi in popolnoma izkoristi, da se na koncu nič ne izgubi, če se dvigne slast do žretja, potem se pospešuje redilnost, vsled tega težka živina, mast, meso, jajca, mleko. To se doseže, ako primešamo krmi enkrat na teden pest praška **Mastin**. Ob pomanjkanju krme, ko se uporabljajo nadomestna sredstva za krmila, pa se ga primeša dvakrat za teden. Prašek **Mastin** je dobil najvišje kolajne na razstavih v Londonu, v Parizu, v Rimu in na Dunaju. Tisoči gospodarjev hvalijo **Mastin**; ko ga enkrat poizkusijo, ga ponovno rabijo. Pet zavojev praška **Mastin** zadostuje za šest mesecev za enega prasiča ali vola. Glasom oblastvenega dovoljenja smejo prodajati **Mastin** vsi trgovci in vsa konsumna društva. Ako se **Mastin** pri vas v lekarnah in trgovinah ne dobi, potem ga naročite po poštni dopisnici v izdelovalnici **Mastina**, to je  
**v lekarni Trnkóczy v Ljubljani.**  
Pet zavojev (paketov) **Mastina** stane 17 K 50 v poštnine prsto na dom. Od tam se pošlje **Mastin** s prvo pošto na vse kraje sveta.